

*Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2024. № 1.*

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.72>

УДК 368

Т. А. Мельник,

*к. е. н, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1372-3585>*

О. М. Суворов,

*магістр кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-2574-1254>*

ВИЗНАЧЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ РИНКУ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

T. Melnyk,

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Central Ukrainian National Technical University

O. Suvorov,

Master of the Department of Finance, Banking and Insurance, Central Ukrainian National Technical University

DETERMINATION OF THE POTENTIAL OF EUROPEAN INTEGRATION OF THE INSURANCE MARKET IN UKRAINE

У статті визначено лінгвістичну характеристику потенціалу європейської інтеграції ринку страхування в Україні за допомогою методу ранжування у п'ять етапів за 2019-2020 роки. Наведено схему етапів проведення оцінки європейського інтеграційного потенціалу страхового ринку. Розраховано основні показники діяльності ринків страхування тридцяти трьох європейських країн за 2019-2020 роки. Проведено порівняння за допомогою ранжування основних показників діяльності українського ринку

страхування з тридцяти двома європейськими страховими ринками. Проведено повторне ранжування тридцяти трьох ринків страхування європейських країн за п'ятьма показниками їх діяльності за три роки та визначено їх рейтинговий бал за кожен рік. Трансформовано отриманні результати ранжування в їх лінгвістичну характеристику та визначено потенціал європейської інтеграції ринку страхування в Україні. Запропоновано підхід визначення лінгвістичної характеристики потенціалу європейської інтеграції ринку страхування в Україні, який дозволяє отримати швидкий і зрозумілий результат менеджерам для формування відповідних управлінських рішень.

In strict military conditions, the insurance market in Ukraine is experiencing another stage of transformation caused by its European integration. Today, for the successful development of the insurance market in Ukraine, it is necessary to implement European integration as soon as possible. The relevance of the topic of the article is related to the need for constant monitoring of the insurance market's potential in Ukraine to form an effective modern strategy for its European integration. The article aims to substantiate practical recommendations for improving the method of determining the linguistic characteristics of the potential for European integration of the insurance market in Ukraine. The article defines the linguistic characteristics of the potential of the European integration of the insurance market in Ukraine using the ranking method. The diagram of the five main stages of assessing the potential of the European integration of the insurance market is present. Five main indicators for evaluating the activity of the insurance market of a European country are identified: an indicator of concentration of insurers, an indicator of insurance penetration, an indicator of density of insurance, an indicator of density of insurance payments, and an indicator of unprofitability of insurance premiums. Calculated values of the main five performance indicators of the insurance markets of thirty-three European countries for 2019-2020. A comparison is using the ranking method of the five performance indicators of the Ukrainian insurance market with thirty-two European insurance markets. A re-ranking of thirty-three insurance markets of European countries is carried out according to five indicators of their activity over three years. The rating score of each insurance market of a European country for three years has been determined. The obtained ranking result is translated into the corresponding linguistic characteristic of the potential. The potential of the European integration of the insurance market in Ukraine for the three years 2019-2020 has been determined.

The proposed approach of determining the linguistic characteristics of the potential of the European integration of the insurance market in Ukraine allows managers to obtain a quick and understandable result for forming appropriate management decisions.

Ключові слова: страхування, євроінтеграція, страховий ринок, страховий менеджмент, метод ранжування.

Keywords: insurance, European integration, insurance market, insurance management, ranking method.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В суворих військових умовах ринок страхування в Україні переживає черговий етап трансформації, структурні зміни в страховій діяльності, реформування законодавство щодо регулювання діяльності суб'єктів ринку, підвищення вимог до платоспроможності страховиків. Все це спричинене європейської інтеграцією ринку страхування. Актуальність теми дослідження пов'язана з потребою постійного моніторингу потенціалу вітчизняного ринку для формування ефективної сучасної стратегії європейської інтеграції ринку страхування в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням щодо визначення сучасного стану українського ринку страхування та напрямків його розвитку присвячені публікації багатьох науковців. Так І. Лащик, І. Кондрат, П. Віблій і В. Білець досліджують сучасний стан страхового ринку в Україні та обґрунтовують перспективи його розвитку [7, с. 108-111]. А.А. і Л. В. Шірінян пропонують низку показників на основі макро- та мікроекономічних коефіцієнтів для обчислення ефективності функціонування ринку страхування в Україні для страхувальників щоб отримати комплексну характеристику результатів [8, с. 229-231]. Сосновська О. О. вивчає актуальні тенденції інноваційного розвитку ринку страхування в умовах цифрової економіки для виявлення особливостей і обґрунтування доцільності використання сучасних страхових технологій на ринку страхування в Україні [5, с. 64]. Т. А. Мельник проводить дослідження динаміки основних показників розвитку ринків страхування європейських країн та складає їх рейтинг за кожним показником

[1, с. 190-199].

Незважаючи на велику кількість публікацій присвячених українському ринку страхування, євроінтеграційні процеси потребують додаткових досліджень його потенціалу, які би актуалізували данні, виявляли би нові тенденції на ринку, обґрунтовували би ефективність інтеграції, допомогли би сформуванню ефективної стратегії.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета дослідження полягає в обґрунтуванні практичних рекомендацій щодо вдосконалення підходу до визначення лінгвістичної характеристики потенціалу європейської інтеграції ринку страхування в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для успішного розвитку українському страховому ринку доцільно як найшвидше інтегруватися у ринки страхування європейських країн. Сьогодні посилення в економіці України європейських інтеграційних процесів потребує вивчення й визначення потенціалу ринку страхування в Україні. Для визначення потенціалу євроінтеграції ринку страхування в Україні, на нашу думку, доцільно провести порівняння за допомогою ранжування основних показників діяльності українського ринку з європейським страховими ринками.

В Україні щоквартально уповноваженим органом надається інформація до 2021 року як підсумки діяльності страхових компаній за поточний рік [6] з 2021 року у вигляді огляду небанківського фінансового сектору й показників діяльності страховиків і страхових посередників [2].

В підсумках діяльності страхових компаній за поточний рік висвітлювалися та аналізувалися основні показники:

- кількість укладених договорів страхування;
- частка страхових платежів у ВВП;
- кількість страховиків на страховому ринку;
- обсяг страхових і перестрахових премій та виплат на ринку;
- структура страхових премій і виплат за видами страхування;
- структура активів страхових компаній на ринку страхування в Україні;
- структура математичних і технічних страхових резервів страховиків;
- інші показники.

Огляд небанківського фінансового сектору надається у вигляді графічного обробленого матеріалу іноді без кількісних значень показників, що ускладнює засвоєння інформації [2] та подальше її оброблення.

На законодавчому рівні відповідно до запропонованої в 2007 році методики розрахунку рівня економічної безпеки [3] до показників-індикаторів розвитку ринку страхування в Україні запропонували відносити наступні показники:

- проникнення страхування, який розраховується співвідношенням обсягу страхової премії до ВВП;
- щільності страхування, який показує обсяг страхових премій на одну особу в доларах США;
- частка довгострокового страхування;
- рівень страхових виплат;
- частка страхових премій перестраховиків-нерезидентів;
- частка статутного капіталу страховиків, які належать нерезидентам [3].

В 2013 році були розроблені методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки [4] в яких до показників-індикаторів розвитку ринку страхування в Україні були віднесені два показники:

- показник проникнення страхування;
- частка надходжень страхових премій трьох найбільших страхових компаній у загальному обсязі надходжень страхових премій крім страхування життя [4].

При оцінці перспективи євроінтеграції та розвитку страхування в Україні були запропоновані і використані наступні показники:

- показник ринкової концентрації;
- показник рівня проникнення страхування;
- показник щільності страхування;
- показник рівня виплат (показник збитковості);
- показник зайнятості населення в страховому бізнесі» [1, с. 189].

Враховуючи сучасні тенденції, на нашу думку, доцільно для визначення євроінтеграційного потенціалу ринку страхування в Україні використовувати наступні п'ять показників:

- показник концентрації страховиків, який показує кількість страхових компаній на ринку;
- показник проникнення страхування, який показує частку зібраних страхових премій до ВВП у відсотках;
- показник щільності страхування, який показує обсяг зібраних страхових премій на одну особу в євро;
- показник щільності покриття страхування, який показує обсяг страхових виплат на одну особу в євро;
- показник збитковості страхових премій, який показує частку виплаченого відшкодування у зібраних страхових преміях і розраховується як відношення страхових виплат до страхових премій у відсотках.

Пропонуємо проводити оцінку потенціалу євроінтеграції ринку страхування в Україні в п'ять етапів (Рис. 1).

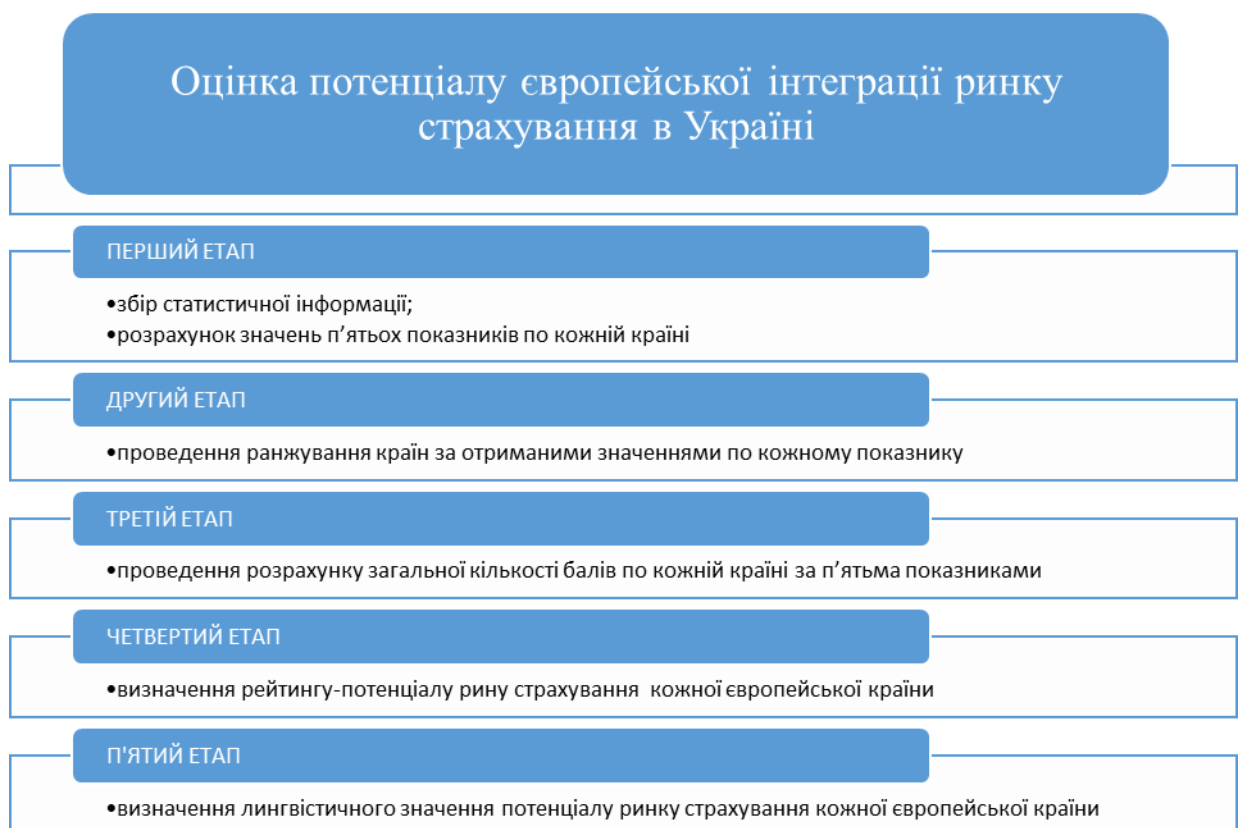

Рис. 1. Схема оцінки потенціалу євроінтеграції ринку страхування в Україні

Джерело: розроблено автором

На першому етапі проведено розрахунки запропонованих п'яти показників і систематизовано їх у вигляді таблиці (Табл. 1).

На другому етапі проведено ранжування країн Європи за отриманими значеннями по кожному із п'яти показників шляхом присвоєння певного значення-рейтингу (від одиниці до кількості місць в рейтингу) за певним показником за рік серед всіх європейських країн. У випадку коли країни мають однакове значення показника їм присвоюється однакове значення-рейтинг.

Таблиця 1. Показники оцінки потенціалу євроінтеграції страхового ринку в Україні

Країна	Концентрація			Проникнення			Щільність страхування			Збитковість			Щільність покриття		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Австрія	111	109	108	4,5	4,5	4,8	1969	2006	2027	80,5	84,0	86,3	1585,1	1684,9	1750
Бельгія	65	67	64	5,9	6,0	6,0	2371	2462	2347	83,6	81,3	88,2	1982,8	2001,9	2070
Болгарія	36	35	35	2,4	2,6	2,6	190	225	225	42,4	38,8	39,1	80,6	87,3	88
Швейцарія	145	145	148	8,5	8,4	7,7	6015	6156	5835	86,5	123,0	91,3	5204,2	7574,7	5326
Кіпр	620	631	633	4,1	4,1	4,4	1007	1018	1033	57,5	55,8	52,0	578,5	568,6	537
Чехія	48	47	44	2,8	2,8	2,9	543	578	588	59,5	61,3	54,5	323,3	354,2	320
Німеччина	528	530	523	6,1	6,3	6,6	2452	2619	2657	78,7	77,4	74,2	1929,6	2027,5	1971
Данія	99	94	87	10,6	10,5	11,2	5514	5630	5972	68,5	72,1	68,5	3779,0	4057,6	4093
Естонія	н. д.	н. д.	н. д.	1,8	1,8	1,7	354	373	352	61,5	56,5	59,1	217,7	210,5	208
Іспанія	1155	1 165	1 077	5,2	5,0	5,1	1336	1318	1199	76,5	79,1	85,2	1021,3	1042,1	1022
Фінляндія	801	797	644	10,4	11,1	10,0	4414	4846	4295	97,5	102,5	99,9	4302,8	4964,6	4289
Франція	1456	1 279	1 247	9,2	9,2	8,7	3225	3331	2937	85,3	84,3	92,2	2751,9	2807,6	2708
Греція	59	60	58	2,2	2,4	2,6	377	414	405	50,3	52,2	35,9	189,8	216,3	145
Хорватія	22	20	18	2,6	2,7	2,9	329	355	349	56,1	57,0	63,3	184,6	202,2	221
Угорщина	30	28	н. д.	2,4	2,5	2,5	326	362	351	52,8	54,0	49,7	172,4	195,5	175
Ірландія	187	202	208	10,3	10,0	н. д.	6940	7063	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.
Ісландія	11	11	10	н. д.	2,4	2,4	0,0	1473	1257	н. д.	75,0	75,1	н. д.	1104,1	944
Італія	1265	1 257	1 250	9,2	9,4	9,6	2682	2777	2666	58,3	59,3	60,6	1564,2	1646,7	1615
Ліхтенштейн	38	37	н. д.	82,6	85,7	н. д.	126191	129978	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.	н. д.
Люксембург	294	290	286	47,4	62,1	55,2	47262	64274	56501	47,9	53,0	64,4	22630,6	34071,9	36395
Латвія	540	541	541	1,8	1,8	1,9	267	290	289	57,2	66,9	62,4	153,0	194,2	180
Мальта	62	н. д.	н. д.	5,0	4,5	4,5	1293	1207	1125	54,7	65,5	76,9	707,1	790,9	865
Нідерланди	147	139	н. д.	9,3	9,2	9,6	4210	4336	4405	102,0	100,6	106,0	4293,7	4362,6	4669
Норвегія	125	132	н. д.	4,4	4,8	5,0	3025	3279	2978	61,8	59,5	61,9	1870,6	1949,4	1843
Польща	60	59	59	2,8	2,7	2,6	366	373	359	68,0	65,2	63,4	249,0	243,6	227
Португалія	643	666	662	6,3	5,7	4,9	1258	1187	964	75,4	80,0	109,4	948,4	950,4	1054
Румунія	41	41	41	1,1	1,1	1,2	119	129	134	56,7	59,6	58,1	67,3	76,8	78
Швеція	315	341	325	7,1	7,2	8,1	3282	3322	3714	74,0	74,5	71,3	2430,1	2475,6	2647
Словенія	22	19	н. д.	4,9	5,0	5,4	1088	1163	1183	68,6	66,3	63,7	746,4	771,2	754
Словаччина	710	722	602	2,5	2,4	2,4	404	408	397	61,1	62,2	56,7	247,1	253,7	225
Туреччина	61	61	60	1,4	1,6	1,6	112	133	123	48,8	46,8	40,0	54,5	62,1	49
Велика Британія	434	388	371	14,1	10,4	9,9	5155	3955	3709	92,5	81,6	83,4	4766,8	3228,6	3094
Україна	281	233	210	1,4	1,3	1,1	36	44	35	26,0	27,0	33,0	9	12	12

Примітка: н. д. – немає даних

Джерело: сформовано авторами з використанням [6; 9].

У випадку коли відсутні данні про країну присвоюється значення-рейтинг за попередній період.

Результати ранжування ринків страхування європейських країн систематизовано у вигляді таблиці (Табл. 2).

На третьому етапі розраховуємо загальну кількість балів для кожного

страхового ринку окремої європейської країни за кожен рік використовуючи формулу 1.

$$B_{кр} = \sum_{n=1}^5 P b_n \quad (1)$$

де $B_{кр}$ – рейтинговий бал страхових ринків європейських країн;

n – кількість показників;

$P b_n$ – значення-рейтинг в балах за кожен n показник.

Таблиця 2. Ранжування страхових ринків європейських країн

Країна	Концентрація			Проникнення			Щільність страхування			Збитковість			Щільність покриття		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Австрія	18	18	16	17	16	15	15	15	13	7	5	7	12	12	12
Бельгія	20	20	18	13	12	10	14	14	12	6	7	6	9	10	9
Болгарія	28	27	24	23	20	19	29	30	28	29	30	29	27	28	28
Швейцарія	16	15	15	9	9	8	4	4	3	4	1	5	2	2	2
Кіпр	7	7	6	19	17	17	20	21	18	20	25	26	18	19	19
Чехія	25	24	22	20	18	18	21	22	20	18	19	25	19	20	20
Німеччина	9	9	9	12	11	9	13	13	11	8	10	12	10	9	10
Данія	19	19	17	4	4	2	5	5	2	13	13	14	6	5	5
Естонія	32	32	27	25	23	23	25	26	24	16	24	22	22	24	24
Іспанія	3	3	3	14	14	12	16	17	15	9	9	8	14	15	15
Фінляндія	4	4	5	5	3	3	7	6	5	2	2	3	4	3	4
Франція	1	1	2	8	8	6	10	9	9	5	4	4	7	7	7
Греція	24	22	21	24	22	19	23	23	21	26	28	30	23	23	27
Хорватія	30	29	25	21	19	18	26	28	26	23	23	18	24	25	23
Угорщина	29	28	27	23	21	20	27	27	25	25	26	27	25	26	26
Ірландія	14	14	14	6	6	6	3	3	3	31	32	32	31	32	32
Ісландія	31	31	26	28	22	21	33	16	14	31	11	11	31	14	16
Італія	2	2	1	8	7	5	12	12	10	19	22	21	13	13	13
Ліхтенштейн	27	26	27	1	1	1	1	1	1	31	32	32	31	32	32
Люксембург	12	12	12	2	2	1	2	2	1	28	27	15	1	1	1
Латвія	8	8	8	25	23	22	28	29	27	21	14	19	26	27	25
Мальта	21	21	21	15	16	16	17	18	17	24	16	10	17	17	17
Нідерланди	15	16	16	7	8	5	8	7	4	1	3	2	5	4	3
Норвегія	17	17	17	18	15	13	11	11	8	15	21	20	11	11	11
Польща	23	23	20	20	19	19	24	25	23	14	17	17	20	22	21
Португалія	6	6	4	11	13	14	18	19	19	10	8	1	15	16	14
Румунія	26	25	23	27	26	25	30	32	29	22	20	23	28	29	29
Швеція	11	11	11	10	10	7	9	10	6	11	12	13	8	8	8
Словенія	30	30	27	16	14	11	19	20	16	12	15	16	16	18	18
Словаччина	5	5	7	22	22	21	22	24	22	17	18	24	21	21	22
Туреччина	22	21	19	26	24	24	31	31	30	27	29	28	29	30	30
Велика Британія	10	10	10	3	5	4	6	8	7	3	6	9	3	6	6
Україна	13	13	13	26	25	26	32	33	31	30	31	31	30	31	21

Джерело: сформовано авторами з використанням [6; 9].

Отримані результати систематизуємо для зручності у вигляді таблиці (Табл. 3).

На четвертому етапі проводимо повторне ранжування для визначення рейтингу кожної європейської країни за рік за кількістю балів (Табл. 4). Особливістю є те, що найвищий рейтинг 1 присвоюємо за найменшу кількість x

балів, тобто перевага надається найменшому рейтинговому балу отриманого країною (Табл. 3).

На п'ятому етапі визначаємо лінгвістичне значення отриманого значення рейтингу потенціалу інтеграції країни.

Таблиця 3. Рейтингові бали страхових ринків європейських країн

Країна	Бали			Країна	Бали		
	2018	2019	2020		2018	2019	2020
Австрія	69	66	63	Ісландія	154	94	88
Бельгія	62	63	55	Італія	54	56	50
Болгарія	136	135	128	Ліхтенштейн	91	92	93
Швейцарія	35	31	33	Люксембург	45	44	30
Кіпр	84	89	86	Латвія	108	101	101
Чехія	103	103	105	Мальта	94	88	81
Німеччина	52	52	51	Нідерланди	36	38	30
Данія	47	46	40	Норвегія	72	75	69
Естонія	120	129	120	Польща	101	106	100
Іспанія	56	58	53	Португалія	60	62	52
Фінляндія	22	18	20	Румунія	133	132	129
Франція	31	29	28	Швеція	49	51	45
Греція	120	118	118	Словенія	93	97	88
Хорватія	124	124	110	Словаччина	87	90	96
Угорщина	129	128	125	Туреччина	135	135	131
Ірландія	85	87	87	Велика Британія	25	35	36
Україна	131	133	122				

Джерело: складено авторами.

Для цього дотримуємося логіки розрахунків визначення лінгвістичних характеристичних значень показників безпеки ринку страхування в Україні наведенні в пункті 15 методичних рекомендаціях [4]. Відповідно запропонованого алгоритму в методичних рекомендаціях пропонуємо отриманий діапазон значень балів рейтингу поділити на п'ять інтервалів. Таким чином, отримуємо наступний результат:

$$[P_1; P_{opt}), [P_{opt}; P_{norm}), [P_{norm}; P_{здв}), [P_{здв}; P_{нездв}), [P_{нездв}; P_{max}] \quad (2)$$

де P_1 – значення одиниця, характеризує найвищий потенціал до інтеграції ринку страхування країни;

P_{opt} – значення оптимальне, розраховується за допомогою формули 3 і характеризує оптимальний потенціал до інтеграції ринку страхування країни;

$$P_{opt} = P_{max} / 5 \quad (3)$$

P_{norm} – значення нормальне, розраховується за допомогою формули 4 і характеризує нормальний потенціал до інтеграції ринку страхування країни;

$$P_{норм} = 2 \times P_{опт} \quad (4)$$

$P_{здв}$ – значення рейтингу задовільне, розраховується за допомогою формули 5 і характеризує задовільний потенціал до інтеграції ринку страхування країни;

$$P_{здв} = 3 \times P_{опт} \quad (5)$$

$P_{нездв}$ - значення рейтингу незадовільне, розраховується за допомогою формули 6 і характеризує незадовільний потенціал до інтеграції ринку страхування країни;

$$P_{нездв} = 4 \times P_{опт} \quad (6)$$

P_{max} - значення рейтингу максимальне і характеризує негативний потенціал до інтеграції ринку страхування країни.

В 2018 та 2019 роках ми отримали діапазон значень балів рейтингу потенціалу від 1 до 32 (Табл. 4), поділивши його на п'ять інтервалів відповідно формулам 2-6 отримали наступний результат:

$$[1; 6,4), [6,4; 12,8), [12,8; 19,2), [19,2; 25,6), [25,6; 32] \quad (7)$$

Таким чином, отримали лінгвістичну характеристику потенціалів інтеграції ринків страхування країни (Табл. 4). Ринок страхування в Україні в 2018 році мав 28 місце у рейтингу з 32. Разом з 7 країнами, він мав незадовільний потенціал до інтеграції. При цьому Україна в цьому сегменті поступилася Хорватії й Угорщині, проте перевищила Румунію, Туреччину, Болгарію і Ісландію. Це є позитивним сигналом для вітчизняного ринку страхування.

Ринок страхування в Україні в 2019 році мав 31 місце у рейтингу з 32, тобто він понизився на 3 пункти (з 28 місця у 2018 році до 31 місця у 2019 році). При цьому лінгвістичне значення потенціалу до інтеграції не змінилося і становить незадовільний. В 2019 році Україна в цьому сегменті поступилася Греції, Хорватії й Угорщині, Естонії і Румунії, перевищила лише Туреччину і Болгарію.

В 2020 році ми отримали діапазон значень балів рейтингу потенціалу від 1 до 31 (Табл. 4), поділивши його на п'ять інтервалів відповідно формулам 2-6 отримали наступний результат:

$$[1; 6,2), [6,2; 12,4), [12,4; 18,6), [18,6; 24,8), [24,8; 31] \quad (8)$$

Таким чином, отримали лінгвістичну характеристику потенціалів інтеграції ринків страхування країни (Табл. 4). Разом з 7 країнами, він продовжував мати незадовільний потенціал до інтеграції. При цьому Україна в цьому сегменті поступилася лише Греції і Естонії, перевищила Угорщину, Болгарію, Румунію і Туреччину. Ринок страхування в Україні в 2020 році мав 27 місце у рейтингу з 31, тобто він підвищився у порівнянні з 2019 роком на 4 пункти і на 1 пункт з 2018 роком. Це позитивна тенденція для вітчизняного ринку страхування.

Таблиця 4. Рейтинг страхових ринків європейських країн 2018-2019 рр.

Країна	Рейтинг	Країна	Рейтинг	Країна	Рейтинг
	2018 р.		2019 р.		2020 р.
Фінляндія	1	Фінляндія	1	Фінляндія	1
Велика Британія	2	Франція	2	Франція	2
Франція	3	Швейцарія	3	Люксембург	3
Швейцарія	4	Велика Британія	4	Нідерландів	3
Нідерланди	5	Нідерланди	5	Швейцарія	4
Люксембург	6	Люксембург	6	Велика Британія	5
Данія	7	Данія	7	Данія	6
Швеція	8	Швеція	8	Швеція	7
Німеччина	9	Німеччина	9	Італія	8
Італія	10	Італія	10	Німеччина	9
Іспанія	11	Іспанія	11	Португалія	10
Португалія	12	Португалія	12	Іспанія	11
Бельгія	13	Бельгія	13	Бельгія	12
Австрія	14	Австрія	14	Австрія	13
Норвегія	15	Норвегія	15	Норвегія	14
Кіпр	16	Ірландія	16	Мальта	15
Ірландія	17	Мальта	17	Кіпр	16
Словаччина	18	Кіпр	18	Ірландія	17
Ліхтенштейн	19	Словенія	19	Ісландія	18
Словенія	20	Ліхтенштейн	20	Словенія	18
Мальта	21	Ісландія	21	Ліхтенштейн	19
Польща	22	Словенія	22	Словенія	20
Чехія	23	Латвія	23	Польща	21
Латвія	24	Чехія	24	Латвія	22
Естонія	25	Польща	25	Чехія	23
Греція	25	Греція	26	Хорватія	24
Хорватія	26	Хорватія	27	Греція	25
Угорщина	27	Угорщина	28	Естонія	26
Україна	28	Естонія	29	Україна	27
Румунія	29	Румунія	30	Угорщина	28
Туреччина	30	Україна	31	Болгарія	29
Болгарія	31	Болгарія	32	Румунія	30
Ісландія	32	Туреччина	32	Туреччина	31

Джерело: складено авторами.

Таким чином, отримані лінгвістичні характеристики потенціалу ринку страхування в Україні до європейської інтеграції у 2019-2020 роках був незадовільний, що свідчить про необхідність його негайного реформування.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Запропонований підхід щодо визначення лінгвістичної характеристики потенціалу європейської інтеграції ринку страхування в Україні передбачає використання відкритих статистичних даних для проведення дослідження; є універсальним підходом і простим у застосуванні; складові рейтингу-потенціалу, обрані показники, є гнучкими до змін, що дозволяє враховувати різноманітні суб'єктивні й об'єктивні фактори впливу на ринок страхування; результатом є зрозуміла лінгвістична характеристика євроінтеграційного потенціалу страхового ринку країни.

Визначення лінгвістичної характеристики потенціалу євроінтеграції ринку страхування в Україні за допомогою методу ранжування дозволяє вчасно враховувати вплив різних факторів й надає швидкий та зрозумілий результат менеджерам для формування відповідних управлінських рішень.

Перспективним напрямком подальших досліджень є вивчення якісного та кількісного впливу різних факторів на потенціал євроінтеграції ринку страхування в Україні.

Література

1. Мельник Т. А. Перспективи євроінтеграції та розвитку страхування в Україні. Концептуальні підходи та механізми стимулювання розвитку соціально-економічних систем та суб'єктів ринку: монографія / за заг. ред. Н. В. Шандової. Херсон : Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2023. 362с. С. 189-206. URL: https://drive.google.com/file/d/1LjB0gtTyv0zjmflyY97ru4oAvtNNDV_00/view (дата звернення: 14.01.2024).

2. Показники діяльності учасників ринку небанківських фінансових послуг. *Національний банк України* : веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6> (дата звернення: 14.01.2024)

3. Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України: Наказ міністерства економіки України від 02.03.2007 р. № 60. Втрата чинності від 29.10.2013 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665->

07#Text (дата звернення: 14.01.2024).

4. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розрахунку рівня економічної безпеки України : Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> (дата звернення: 14.01.2024).

5. Сосновська О. О. Інноватизація страхового бізнесу в умовах розвитку цифрової економіки. *Бізнес Інформ*. 2021. №7. С. 62-69. URL : https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-62_69.pdf. (дата звернення: 14.01.2024)

6. Статистика страхового ринку України. URL : <https://forinsurer.com/stat> (дата звернення: 14.01.2024).

7. Страховий ринок України: сучасний стан та перспективи розвитку / Лашик І., Кондрат І., Віблій П., Білець В. *Галицький економічний вісник*. Тернопіль : ТНТУ, 2020. Том 66. № 5. С. 105-112. URL : <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/33383> (дата звернення: 14.01.2024).

8. Шірінян А. А., Шірінян Л. В. Ключові показники ефективності функціонування страхового ринку для покупців страхових послуг. *Проблеми економіки*. 2019. № 3 (41). С. 226-232. URL : <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/30608> (дата звернення: 14.01.2024).

9. Insurance Europe statistics : website. URL : <https://insuranceeurope.eu/statistics> (Accessed 14 January 2024).

References

1. Melnyk, T. A. (2023), “Prospects of European integration and development of insurance in Ukraine”, *Kontseptual'ni pidkhody ta mekhanizmy stymuliuvannia rozvytku sotsial'no-ekonomichnykh system ta sub'iektiv rynku* [Conceptual approaches and mechanisms for stimulating development socio-economic systems and market subjects], Knyzhkove vydavnytstvo FOP Vyshemyrs`kyj V. S., Kherson, Ukraine, available at: https://drive.google.com/file/d/1LjB0gtTyv0zjmflY97ru4oAvtNNDV_00/view (Accessed 14 January 2024).

2. National Bank of Ukraine (2023), “Performance indicators of non-bank financial services market participants”, available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist#6> (Accessed 14 January 2024).

3. Ministry of Economy of Ukraine (2007), “On Approval of the Methodology

for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0060665-07#Text> (Accessed 14 January 2024).

4. Ministry of Economic Development and Trade of Ukraine (2013), “On Approval of the Methodological Recommendations for Calculating the Level of Economic Security of Ukraine”, available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text> (Accessed 14 January 2024).

5. Sosnovska, O. O. (2021), “Innovatizing the insurance business in the development of digital economy”, *Biznes Inform*, vol. 7, available at: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2021-7_0-pages-62_69.pdf (Accessed 14 January 2024).

6. Statistics of the insurance market of Ukraine (2023), available at: <https://forinsurer.com/stat> (Accessed 14 January 2024).

7. Lashchyk, I., Kondrat, I., Viblyi, P. and Bilets, V. (2020), “Ukrainian insurance market: current state and development prospects”, *Galician economic bulletin* (Tern.), vol. 66, no 5, pp. 105-112, Available at: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/33383> (Accessed 14 January 2024).

8. Shirinian, A. A. and Shirinyan, L. V. (2019), “Key performance indicators of insurance market for consumers of insurance services”, *Problemy ekonomiky*, vol. 3 (41), pp. 226-232, Available at: <https://dspace.nuft.edu.ua/jspui/handle/123456789/30608> (Accessed 14 January 2024).

9. Insurance Europe statistics (2023), Available at: <https://insurancееurope.eu/statistics> (Accessed 14 January 2024).

Стаття надійшла до редакції 14.01.2024 р.